

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

від 29.04.2021 р.

Львів

№ 63/22 – р/к

Справа № 63/3-07-45-2019

**Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції**

Виконавчий комітет Дрогобицької міської ради Львівської області прийнявши Рішення від 15.06.2017 року № 119 та від 11.06.2018 № 132, фактично легітимізував встановлення завищених (необґрунтованих) цін (тарифів) на послуги з вивезення, розміщення та захоронення твердих побутових відходів для різних категорій споживачів м. Дрогобича, що суперечить вимогам Порядку № 1010, які застосовує КП «Комбінат міського господарства» у розрахунках із споживачами м. Дрогобича, що може призводити до ущемлення інтересів споживачів зазначених послуг (тобто, легітимовано дії КП «Комбінат міського господарства», які кваліфікуються за пунктом 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

Дії виконавчого комітету Дрогобицької міської ради Львівської області (місцезнаходження: площа Ринок, 1, м. Дрогобич, Львівська область, 82100, ідентифікаційний код юридичної особи - 26307196) визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дії органу місцевого самоврядування м. Дрогобича, що полягає у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Розпорядженням Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (зі змінами), з 01 червня 2020 року Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України реорганізовано та перейменовано у Західне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення).

Адміністративна колегія Відділення, розглянувши матеріали справи № 63/3-07-45-2019 про порушення виконавчим комітетом Дрогобицької міської ради Львівської області законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання Третього відділу досліджень і розслідувань Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 24.10.2019 № 63-03/180 п (далі - Подання),

ВСТАНОВИЛА:

1. ВІДПОВІДАЧ

(1) Виконавчий комітет Дрогобицької міської ради Львівської області:

- місцезнаходження: площа Ринок, будинок, 1, м. Дрогобич, Львівська область, 82100;
- ідентифікаційний код юридичної особи - виконавчого комітету Дрогобицької міської ради Львівської області: 26307196.

(2) Виконавчий комітет Дрогобицької міської ради Львівської області, включений до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно - правовою формою – орган місцевого самоврядування.

Основним видом діяльності виконавчого комітету Дрогобицької міської ради Львівської області є «Державне управління загального характеру» (КВЕД 84.11).

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(3) Розпорядженням адміністративної колегії (далі - Колегія) Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 13.06.2019 № 63/53-рп/к розпочато розгляд Справи № 63/3-07-45-2019 за ознаками вчинення виконавчим комітетом Дрогобицької міської ради Львівської області порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дії органу місцевого самоврядування м. Дрогобич, що полягає у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

(4) Відділення листом від 14.06.2019 № 63-02/2511 повідомило Відповідача про початок розгляду Справи № 63/3-07-45-2019 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке отримано 19.06.2019 року (поштове повідомлення відправлення за № 7900058448601).

(5) Листом від 24.10.2019 № 63-02/4008 Відповідачеві надіслано Подання з попередніми висновками у справі від 24.10.2019 № 63-03/180п.

(6) Відповідач листом від 29.11.2019 № 3-35/10177 (вх. від 05.12.2019 № 63-01/2639) на подання з попередніми висновками у Справі надав відповідь.

(7) 29.04.2021 проведено слухання у справі за участю представників Відділення.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО

(8) Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», сільські, селищні, міські ради є органом місцевого самоврядування, що представляють відповідну територіальну громаду та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

(9) Основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки, визначає Закон України «Про житлово-комунальні послуги».

Частиною другою статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (який діяв на момент погодження тарифів) визначено, що виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.

Відповідно до частини 2 пункту 3 статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», **до повноважень органів місцевого самоврядування належить, зокрема, встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону.** Виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.

(10) Статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що **до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні** (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, перероблення та

захоронення побутових відходів, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), які встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг), транспортні та інші послуги.

(11) Порядок формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами, затверджений постановою Кабінету Міністрів України 26.07.2006 № 1010 (із змінами, далі – Порядок № 1010), визначає механізм формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (далі - послуги).

Згідно з пунктом 1 Порядку № 1010, до послуг належать операції поводження з побутовими відходами (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.

Тарифи на послуги - вартість надання послуги з вивезення, перероблення та захоронення 1 куб. метра або 1 тонни (за наявності вагового обладнання) побутових відходів відповідної якості, розраховуються на основі економічно обґрунтованих планованих витрат, планованого прибутку;

Відповідно до пункту 3 Порядку №1010, формування тарифів на послуги підприємством здійснюється відповідно до річних планів надання послуг і економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів (норм) витрат ресурсів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів) та цін у планованому періоді, встановлених на підставі індексів зміни цін виробників промислової продукції.

Пунктом 4 Порядку № 1010 передбачено, що **річний план надання послуг розробляється окремо за кожною операцією поводження з побутовими відходами** на підставі фактичного та прогнозованого обсягів надання послуг з урахуванням техніко-економічних факторів.

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

(12) З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринку послуг з вивезення побутових відходів, на підставі статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Львівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету

України провело дослідження діяльності суб'єктів господарювання на означеному ринку.

(13) Згідно з наданою інформацією комунального підприємства «Комбінат міського господарства» (далі – КП «Комбінат міського господарства», Підприємство) листом від 29.03.2019 № [REDACTED] з'ясовано, що у період: 2017 - 2018 років надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території м. Дрогобича здійснювало КП «Комбінат міського господарства».

За результатами проведеного Департаментом міського господарства Дрогобицької міської ради конкурсу, комунальне підприємство «Комбінат міського господарства» визначено переможцем конкурсу (протокол засідання конкурсної комісії від [REDACTED]) та укладено договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на території м. Дрогобича з КП «Комбінат міського господарства» строком з [REDACTED] року.

Тобто, у розумінні статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «Комбінат міського господарства» (ідентифікаційний код юридичної особи 32300054) містило ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів, на території міста Дрогобич, у період: 2017 – 2018 років, із часткою 100%.

(14) За результатами проведеного дослідження та наданої інформації КП «Комбінат міського господарства» (лист від 29.03.2019 № [REDACTED]) з'ясовано такі обставини.

Тарифи на послуги з вивезення побутових відходів, які діяли у 2017 році, затверджені рішенням виконавчого комітету Дрогобицької міської ради від 15.06.2017 року № 119 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Дрогобицької міської ради від 08.04.2015 № 64 «Про затвердження тарифів на послуги з вивезення, розміщення та захоронення твердих побутових відходів для різних категорій споживачів» (далі – Рішення № 119, (додаток 1), у таких розмірах:

№ з/п	Категорія споживачів	Розмір тарифу, грн. (без ПДВ)
1.	Населення	76,90
2.	Організації та установи, що фінансуються з бюджету	85,84
3.	Інші споживачі	100,77

За результатами проведеного аналізу розрахунку вартості послуг з вивезення твердих побутових відходів на 2017 рік, наданого КП «Комбінат міського господарства», встановлено, що Підприємство при здійсненні розрахунку тарифів на

послуги з вивезення побутових відходів об'єднало два види послуг вивезення твердих побутових відходів та вивезення великогабаритних відходів.

Тобто, повна собівартість послуг з вивезення твердих побутових відходів включає плановані витрати на вивезення твердих побутових відходів та плановані витрати на вивезення великогабаритних відходів і становить █████ грн./м³.

При здійсненні розрахунку послуг з вивезення твердих побутових відходів без включення витрат на послуги з вивезення великогабаритних відходів повна планова собівартість витрат послуг з вивезення побутових відходів на 2017 рік становить █████ грн, обсяг наданих послуг – █████.

Відповідно, собівартість послуг з вивезення побутових відходів становила б █████ грн., а не █████ грн., тобто на █████ грн. нижче, ніж встановило Підприємство.

Отже, КП «Комбінат міського господарства» включило до тарифу на послуги з вивезення твердих побутових відходів витрати на послуги з вивезення великогабаритних відходів, що призвело до встановлення завищених цін, та як наслідок, може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(15) Діючі тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів затверджені рішенням виконавчого комітету Дрогобицької міської ради від 11.06.2018 № 132 «Про затвердження тарифів на послуги з вивезення, розміщення та захоронення твердих побутових відходів для різних категорій споживачів» (далі – Рішення № 132).

Відповідно до додатку № 1 Рішення № 132 тарифи на послуги з вивезення 1м³ побутових відходів складають:

№ з/п	Категорія споживачів	Розмір тарифу, грн. (без ПДВ)
1.	Населення	158,68
2.	Організації та установи, що фінансуються з бюджету	177,17
3.	Інші споживачі	207,98

До вказаного рішення КП «Комбінат міського господарства» надало калькуляцію розрахунку економічно обґрунтованих планових витрат, які включаються до тарифів на послуги з вивезення побутових відходів (додаток № 1 до рішення № 132).

За результатами проведеного аналізу наданої калькуляції розрахунку економічно обґрунтованих планових витрат, які включаються до тарифів на послуги з вивезення побутових відходів Відділення встановило, що КП «Комбінат міського господарства» у 2018 році здійснило розрахунок тарифу на послуги з вивезення побутових відходів аналогічно, як і у 2017 році, включаючи плановані витрати на рік

з вивезення твердих побутових відходів та плановані витрати на рік з вивезення великогабаритних відходів.

Тобто, повна собівартість послуг з вивезення твердих побутових відходів - [REDACTED] грн./м³ є сумою витрат послуг з вивезення твердих побутових відходів та витрат послуг з вивезення великогабаритних відходів.

При здійсненні розрахунку послуг з вивезення ТПВ без включення витрат на послуги з вивезення великогабаритних відходів, повна планова собівартість витрат послуг з вивезення побутових відходів на 2018 рік становить [REDACTED] грн., обсяг наданих послуг – [REDACTED].

Відповідно собівартість послуг з вивезення побутових відходів становила б [REDACTED] грн., а не [REDACTED] грн., тобто на [REDACTED] грн. нижче, ніж встановило Підприємство.

Отже, КП «Комбінат міського господарства» включило до тарифу на послуги з вивезення твердих побутових відходів витрати послуги з вивезення великогабаритних відходів, що призвело до встановлення завищених цін, та як наслідок, може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(16) Відділення зазначає, що пунктом 5 Порядку № 1010 визначено, що планування витрат для включення їх до повної планованої собівартості послуг за кожною операцією поводження з побутовими відходами здійснюється з урахуванням витрат з операційної діяльності, фінансових витрат, пов'язаних з основною діяльністю.

Відповідно до пункту 8 Порядку № 1010 тарифи на послуги визначаються окремо за кожною послугою поводження з побутовими відходами та за видами побутових відходів (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, небезпечні).

Тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами є сумою тарифів на послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів.

Формування тарифів на вивезення, перероблення, захоронення побутових відходів здійснюється з урахуванням витрат за кожною послугою та в розрізі операцій, облік яких ведеться суб'єктом господарювання окремо.

(17) Натомість, як було зазначено вище, КП «Комбінат міського господарства» як у 2017 році, так і у 2018 році, при здійсненні розрахунку тарифів на послуги з вивезення побутових відходів об'єднало два види послуг: вивезення твердих побутових відходів та вивезення великогабаритних відходів, що в свою чергу призвело до встановлення тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів у завищених (необґрунтованих) розмірах та може призвести до ущемлення інтересів споживачів цих послуг.

(18) Також Відділення зазначає, що:

- великогабаритні відходи - тверді відходи, розміри яких перевищують 50 x 50 x 50 сантиметрів, що не дає змоги розмістити їх у контейнерах об'ємом до 1,1 м³;
- споживачі, як правило, вивезення великогабаритних відходів здійснюють один раз в певний проміжок часу, а не кожного місяця;
- тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами є сумою тарифів на послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, а не сумою тарифів за видами відходів;
- **Законом України «Про відходи» (абзац 8 статті 35¹) передбачено, що великогабаритні та ремонтні відходи у складі побутових відходів мають збиратися окремо від інших видів побутових відходів.**

(19) Вищенаведене підтверджується також наданим роз'ясненням Міністерства розвитку громад та територій України від 09.09.2019 за № 7/9.1.2/14419-19, в якому зазначено, що:

«Відповідно до Закону України «Про відходи» **послуги з поводження з побутовими відходами** (далі - послуги) – послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування.

Механізм формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (далі - послуги) визначено Порядком формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (далі - Порядок), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010 із змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 318 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України».

Тарифи на послуги – вартість надання послуги з вивезення, перероблення та захоронення 1 куб. метра або 1 тонни (за наявності вагового обладнання) побутових відходів відповідної якості, розрахована на основі економічно обґрунтованих планових витрат, планового прибутку.

Відповідно до п.8 цього Порядку **тарифи на послуги визначаються окремо за кожною послугою поводження з побутовими відходами та за видами побутових відходів (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, небезпечні)».**

(20) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах м. Дрогобича, коли споживачі мали б можливість обирати більш економічно вигідніші договірні відносини із надавачами цих послуг, то такі дії КП «Комбінат міського господарства» щодо формування економічно обґрунтованих тарифів, які можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів,

були б неможливими.

Отже, дії КП «Комбінат міського господарства» містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 1 частини 2 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів, у вигляді встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

У зв'язку з чим було розпочато розгляд справи щодо КП «Комбінат міського господарства».

Слід відзначити, що Розпорядженням адміністративної колегії Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 21.01.2021 № 63/6 - рп/к змінено кваліфікацію порушення в межах однієї статті (стаття 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції») та встановлено кваліфікацію на підставі пункту 2 статті 50, частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» щодо дій КП «Комбінат міського господарства».

(21) Зазначаємо, що відповідно до статті 10 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.

(22) Відповідно до статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» **до повноважень виконавчих органів, зокрема, міських рад** в галузі бюджету, фінансів і цін **віднесено встановлення в порядку і межах визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні** (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, які встановлюються Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України) транспортні та інші **послуги**, які надаються підприємствами та організаціями комунальної власності відповідної територіальної громади, а також здійснення відповідно до закону контролю за дотриманням цін і тарифів.

(23) Відповідно до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад,

забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню;

У зв'язку із вищенаведеним, контроль за дотриманням стандартів, нормативів, норм, порядків і правил у сфері надання послуг з вивезення побутових відходів здійснюють центральні органи виконавчої влади та інші уповноважені на це органи виконавчої влади, а також, органи місцевого самоврядування відповідно до їхніх повноважень.

(24) Виконавчий комітет у відповідності до статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є виконавчим органом міської ради – органу місцевого самоврядування. Виконавчі органи міських рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади. Органи місцевого самоврядування відповідно до статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких, діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

(25) Так, виконавчим комітетом Дрогобицької міської ради Львівської області прийнято Рішення № 119 та Рішення № 132, якими затверджено тарифи на послуги з вивезення, розміщення та захоронення твердих побутових відходів для різних категорій споживачів м. Дрогобича, що суперечить вимогам Порядку № 1010.

(26) Отже, виконавчий комітет Дрогобицької міської ради Львівської області, прийнявши Рішення № 119 та Рішення № 132, фактично легітимізував встановлення завищених (необґрунтованих) цін (тарифів), що суперечить вимогам Порядку № 1010, які застосовувало КП «Комбінат міського господарства» у розрахунках із споживачами м. Дрогобича, що може призводити до ущемлення інтересів споживачів зазначених послуг (тобто, легітимовано дії КП «Комбінат міського господарства», які кваліфікуються за пунктом 1 частини 2 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЙОГО СПРОСТУВАННЯ.

(27) Виконавчий комітет Дрогобицької міської ради листом від 29.11.2019 за № [REDACTED] надав відповідь (заперечення) на подання від 24.10.2019 № 63-03/180п з попередніми висновками у справі № 63/3-07-45-2019 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а саме:

«...У зв'язку з незгодою виконавчим комітетом Дрогобицької міської ради з попередніми висновками у справі № 63/3-02-37-2019 про порушення законодавства

про захист економічної конкуренції, викладеними у поданні Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 24.10.2019 року № 63-03/180п, вважаємо за необхідне подати дану відповідь (заперечення) з урахуванням наступного:

Відповідно до п. «б» ч.3 ст. 21 Закону України «Про відходи» органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечують організацію збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також організацію роздільного збирання корисних компонентів цих відходів.

Згідно подання при розгляді справи було встановлено наступне:

У 2017 році діяли тарифи на послуги з вивезення побутових відходів, затверджені рішенням виконавчого комітету Дрогобицької міської ради від 15.06.2017 № 119. Зокрема, додатком 1 до даного рішення встановлено тариф за вивезення, розміщення та захоронення ТПВ 76,90 грн. для населення, 85,84 грн. для організацій та установ, що фінансуються з бюджету, та 100,77 грн. для інших споживачів.

При цьому, собівартість вказаних послуг становить [REDACTED] грн./м куб.

На думку колегії, об'єднання КП «КМГ» двох видів послуг (вивезення ТПВ та вивезення великогабаритних відходів) вплинуло на зростання собівартості послуг з вивезення відходів. Зокрема, вартість таких послуг у 2017 року, на думку колегії, становила б [REDACTED] грн., а не [REDACTED] грн.

У 2018 році діяли тарифи на послуги з вивезення побутових відходів, затверджені рішення, виконавчого комітету Дрогобицької міської ради від 11.06.2018 № 132. Зокрема, додатком 1 до даного рішення встановлено тариф за вивезення ТПВ у розмірі 158,68 грн. для населення, 177,17 грн. для організацій та установ, що фінансуються з бюджету, та 207,98 грн. для інших споживачів.

При цьому, собівартість вказаних послуг становить [REDACTED] грн./м куб.

Аналогічно, як і у 2017 році, на думку колегії, об'єднання КП «КМГ» двох видів послуг (вивезення ТПВ та вивезення великогабаритних відходів) вплинуло на зростання собівартості послуг з вивезення відходів. Зокрема, вартість таких послуг у 2018 року, на думку колегії, становила б [REDACTED] грн., а не [REDACTED] грн.

Поряд з цим, органами Антимонопольного комітету України жодним чином не обґрунтовано, яким чином визначення сумарного тарифу за вивезення твердих та великогабаритних відходів ущемлює права споживачів з огляду на те, що порядок розрахунку окремо витрат на вивезення твердих та окремо витрат на вивезення великогабаритних відходів є вірним.

При цьому, згідно норм чинного законодавства споживачі несуть обов'язки по сплаті не лише за надані послуги з вивезення твердих, але і великогабаритних відходів, норма утворення яких встановлена Дрогобицькою міською радою на мінімальному рівні та становить 8%.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про відходи» побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення.

Відповідно до п. Порядку формування тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010 (у редакції, що діяла станом на 2017-2018 роки), цей Порядок визначає механізм формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів (далі - послуги). До послуг належать операції поводження з побутовими відходами (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.

Пунктом 3 даних Правил передбачено, що формування тарифів на послуги підприємством здійснюється відповідно до річних планів надання послуг і економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів (норм) витрат ресурсів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів) та цін у планованому періоді, встановлених на підставі прогнозних індексів цін підприємства.

При цьому, органом Антимонопольного комітету України при обґрунтуванні подання використано норми Порядку № 1010, викладені в редакції, що діє з 01.05.2019 року. Норми вказаного порядку не мають зворотної дії в часі, а тому поширення їх на відносини, що мали місце у 2017 – 2018 роках, є неправомірним.

Згідно п.1 Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України 10 грудня 2008 р. № 1070, ці Правила визначають механізм надання суб'єктами господарювання незалежно від форми їх власності послуг з вивезення побутових відходів у містах, селищах і селах (далі – послуги).

Пунктом 6 даних Правил визначено, що обсяг надання послуг розраховується на підставі норм, затверджених органом місцевого самоврядування.

Порядком формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 року № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на комунальні послуги», у редакції, що діяла станом на 2017 рік, (надалі – Порядок № 869) визначено, що цей Порядок визначає механізм формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій і поширюється на суб'єктів господарювання всіх форм власності, що спеціалізуються на виконанні окремих послуг, на умовах субпідрядних договорів з виконавцями (далі - субпідрядники), органи місцевого самоврядування, власників, орендарів житлових будинків

(гуртожитків), власників (наймачів) квартир (житлових приміщень у гуртожитках), власників нежитлових приміщень у житлових будинках (гуртожитках).

Серед переліку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що є Додатком до Порядку № 869, вказані послуги з вивезення побутових відходів (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення).

Пунктом 9 Порядком № 869 встановлено, що **витрати з вивезення побутових відходів** (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), нараховані для фізичних осіб, реєстрація місця проживання яких здійснена за адресою житлового будинку (гуртожитку), $V_{\text{фо}}$ **визначаються за формулою**

$$V_{\text{фо}} = (V_{\text{тв}} + V_{\text{вв}} + V_{\text{рв}} + V_{\text{рі}} + H) : P_{\text{зж}},$$

де $P_{\text{зж}}$ – сумарна загальна площа (зазначена у технічному паспорті житлового будинку (гуртожитку) не відображені та невідкореговані площі, необхідні для розрахунку тарифу на послуги, застосовуються площі, які зазначені в актах, складених за результатами проведених обмірів житлового фонду; $V_{\text{тв}}$ – вартість вивезення твердих відходів (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), що визначається за формулою

$$V_{\text{тв}} = K_{\text{фо}} \times H_{\text{тв}} \times T_{\text{тв}},$$

де $K_{\text{фо}}$ - кількість фізичних осіб, реєстрація місця проживання яких здійснена за адресою житлового будинку (гуртожитку); $H_{\text{тв}}$ – норма вивезення твердих відходів у куб.метрах на одну фізичну особу з розрахунку в місяць, що затверджується органом місцевого самоврядування в установленому порядку; $T_{\text{тв}}$ – тариф на вивезення 1 куб.метра твердих відходів (без урахування податку на додану вартість), встановлений органом місцевого самоврядування;

$V_{\text{вв}}$ – вартість вивезення великогабаритних відходів (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), що визначається за формулою

$$V_{\text{вв}} = K_{\text{фо}} \times H_{\text{вв}} \times T_{\text{вв}},$$

де $H_{\text{вв}}$ - норма вивезення великогабаритних відходів у куб. метрах на одну фізичну особу з розрахунку на місяць, що затверджується органом місцевого самоврядування в установленому порядку; $T_{\text{вв}}$ – тариф на вивезення 1 куб. метра великогабаритних відходів (без урахування податку на додану вартість), встановлений органом місцевого самоврядування;

$V_{\text{рв}}$ – вартість вивезення ремонтних відходів (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), що визначається за формулою

$$V_{\text{рв}} = K_{\text{фо}} \times H_{\text{рв}} \times T_{\text{рв}},$$

де $H_{\text{рв}}$ - норма вивезення ремонтних відходів у куб. метрах на одну фізичну особу з розрахунку на місяць, що затверджується органом місцевого самоврядування

в установленому порядку; $T_{рв}$ – тариф на вивезення 1 куб. метра ремонтних відходів (без урахування податку на додану вартість), встановлений органом місцевого самоврядування;

$V_{рі}$ – вартість вивезення рідких відходів (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), що утворюються в будинку за відсутності централізованого водопостачання та каналізації і зберігаються у вигрібних ямах, визначається за формулою

$$V_{рі} = K_{фo} \times H_{рі} \times T_{рі},$$

де $H_{рі}$ - норма вивезення рідких відходів у куб. метрах на одну фізичну особу з розрахунку на місяць, що затверджується органом місцевого самоврядування в установленому порядку; $T_{рі}$ – тариф на вивезення 1 куб. метра рідких відходів (без урахування податку на додану вартість), встановлений органом місцевого самоврядування.

Таким чином, Порядком № 869 визначено, що до складу витрат на вивезення відходів включається сумарна вартість вивезення твердих, великогабаритних, ремонтних та рідких відходів.

Відповідно до ч.1 ст. 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи Антимонопольного комітету України приймають рішення, в тому числі про:... закриття провадження у справі.

Згідно ст. 49 ЗУ «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо не доведено вчинення порушення.

Враховуючи викладене вище, просимо Вас керуватись ст. 48, 49 ЗУ «Про захист економічної конкуренції» закрити провадження у справі № 63/3-07-45-2019 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції щодо виконавчого комітету Дрогобицької міської ради з підстав не доведення факту вчинення порушення».

(28) На вище зазначене заперечення виконавчого комітету Дрогобицької міської ради Львівської області, Відділення зазначає наступне.

1. Основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки визначає Закон України «Про житлово-комунальні послуги» (в редакції до набрання чинності нового Закону з 01.05.2019, далі - Закон).

Статтею 7 вказаного Закону визначено повноваження органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг, до яких належать, зокрема: встановлення цін/тарифів на житлово-комунальні послуги, управління

об'єктами у сфері житлово-комунальних послуг, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації тощо.

Відповідно до пункту 1 статті 9 Закону, **контроль за дотриманням стандартів, норм, порядків і правил у сфері житлово-комунальних послуг здійснюють** центральні органи виконавчої влади та інші уповноважені на це органи, а також **органи місцевого самоврядування відповідно до їхніх повноважень**

Згідно з частиною другою статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», **виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.**

Водночас, статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що **до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні** (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), які встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг), транспортні **та інші послуги.**

Отже, враховуючи вищенаведені норми законодавства, повноваження стосовно здійснення контролю за правильністю проведеного розрахунку тарифів на житлово-комунальні послуги, розроблені суб'єктами господарювання – виконавцями послуг, а також затвердження/встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги покладені на органи місцевого самоврядування, тобто на виконавчий комітет Дрогобицької міської ради Львівської області.

2. Відділення встановило, що КП «Комбінат міського господарства» провело розрахунок вартості послуг з вивезення твердих побутових відходів всупереч вимогам Порядку № 1010, а саме, розрахувало собівартість послуг з вивезення твердих побутових відходів, включаючи витрати на послуги з вивезення побутових відходів (за статтями витрат) та витрати з вивезення великогабаритних відходів (за статтями витрат), що в свою чергу, призвело до встановлення завищених цін (тарифів) та як наслідок до ущемлення інтересів споживачів зазначених послуг (додаткових витрат споживача).

Такі дії КП «Комбінат міського господарства» Відділення кваліфікувало, як зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з

вивезення твердих побутових відходів в межах території м. Дрогобич, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, що призвело до ущемлення інтересів споживачів (частина 1 статті 13 та пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

У свою чергу, виконавчим комітетом Дрогобицької міської ради Львівської області прийнятими Рішеннями від 15.06.2017 № 119 та від 11.06.2018 № 132, якими затверджено тарифи на послуги з вивезення, розміщення та захоронення твердих побутових відходів для різних категорій споживачів м. Дрогобича, фактично легітимізовано встановлення завищених (необґрунтованих) цін (тарифів), що суперечить вимогам Порядку № 1010 та призвело до ущемлення інтересів споживачів зазначених послуг є порушенням, передбаченим статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

На думку виконавчого комітету Дрогобицької міської ради Львівської області, Відділення використало норми Порядку № 1010, викладені в редакції, що діє з 01.05.2019 року, однак дане твердження не є вірним.

Порядком формування № 1010 (в редакції від 24.07.2014 року) визначено, зокрема:

- пункт 3 Порядку № 1010: формування тарифів на послуг підприємства здійснюється відповідно до річних планів надання послуг і економічно обґрунтованих планових витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів (норм) витрат ресурсів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів) та цін у плановому періоді, встановлених на підставі прогнозних індексів цін підприємства.

- пункт 4 Порядку № 1010: річний план надання послуг розробляється окремо за кожною операцією поводження з побутовими відходами на підставі фактичного та прогнозованого обсягів надання послуг з урахуванням техніко-економічних факторів...

- пункт 8 Порядку № 1010: тарифи на послуги визначаються окремо за кожною операцією поводження з побутовими відходами та за видами побутових відходів (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, небезпечні).

Слід зазначити, що вищевказані зміни до Порядку № 1010 (пункт 8) відбулись на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 08.07.2009 № 692, якою пункт 8 Порядку № 1010 доповнено словами «та за видами побутових відходів (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, небезпечні)», тобто вже у 2009 році тарифи на послуги з вивезення побутових відходів визначались за видами та за операціями з відходами окремо.

Зазначається також, що остаточні зміни до Порядку № 1010, відбулись на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 318, якою було доповнено, зокрема, пункт 8 наступним:

«Тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами є сумою тарифів на послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів.

Формування тарифів на вивезення, перероблення, захоронення побутових відходів здійснюється з урахуванням витрат за кожною послугою та в розрізі операцій, облік яких ведеться суб'єктом господарювання окремо».

Отже, враховуючи вищенаведене, розрахунок тарифу на послуги з вивезення побутових відходів необхідно здійснювати окремо, як за кожною операцією з відходами, так і за видами відходів.

3. Посилання виконавчого комітету Дрогобицької міської ради Львівської області на те, що розрахунок тарифу на послуги з вивезення побутових відходів є правомірним та розроблений у відповідності до Порядку формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 року № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на комунальні послуги», у редакції, що діяла станом на 2017 рік, (надалі – Порядок № 869) є також безпідставним, оскільки:

- Порядок № 869 визначає механізм формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій і поширюється на суб'єктів господарювання всіх форм власності, що спеціалізуються на виконанні окремих послуг, на умовах субпідрядних договорів з виконавцями (далі - субпідрядники), органи місцевого самоврядування, власників, орендарів житлових будинків (гуртожитків), власників (наймачів) квартир (житлових приміщень у гуртожитках), власників нежитлових приміщень у житлових будинках (гуртожитках);

КП «Комбінат міського господарства» визначено Виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на території м. Дрогобич, який надає **комунальну послугу з вивезення побутових відходів** безпосередньо усім категоріям споживачів, тобто, **послуга з вивезення побутових відходів є комунальною послугою, а відтак договори про надання вказаних послуг Підприємство також укладає безпосередньо із споживачами, а не на умовах субпідряду;**

- пунктом 9 Порядку № 869 встановлено, що **витрати з вивезення побутових відходів** (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), **нараховані для фізичних осіб, реєстрація місця проживання яких здійснена за адресою житлового будинку (гуртожитку), Вфо визначаються як сума вартості послуг вивезення твердих побутових відходів,**

великогабаритних відходів, ремонтних відходів, рідких відходів та накладних витрат поділених на загальну площу житлового будинку.

При цьому, врахування накладних витрат (Н) у вищевказаному розрахунку здійснюється виконавцем у разі забезпечення вивезення побутових відходів на умовах договорів субпідряду.

Слід зазначити, що пунктом 5 Порядку № 869 визначено, що **калькуляційною одиницею є 1 кв. метр загальної площі, що перебуває у власності або наймі фізичної чи юридичної особи.**

Тобто, вартість послуги з вивезення побутових відходів, яка є складовою послуг з утримання будинків і прибудинкових територій, розраховується на 1 м.кв.

Натомість, КП «Комбінат міського господарства» спираючись на **Порядок № 869 здійснює нарахування плати за послуги з вивезення побутових відходів з розрахунку на 1 особу, а не на 1 кв. метр загальної площі.**

- пунктом 9 Порядку № 869 передбачено також, що **у разі коли виконавець власними силами проводить деякі операції поводження з побутовими відходами (збирання, зберігання, перевезення, перероблення, утилізація, знешкодження та захоронення), їх вартість розраховується виходячи з планової собівартості відповідно до Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010.**

Відділення встановило, що КП «Комбінат міського господарства» власними силами здійснює такі операції з відходами: збирання та перевезення твердих, великогабаритних, ремонтних побутових відходів, що підтверджується:

- конкурсною документацією з проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів (додаток № 2 до наказу Департаменту міського господарства Дрогобицької міської ради від 24.11.2015 № 28 «Про створення конкурсної комісії та затвердження конкурсної документації з проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів в м. Дрогобич»);

- укладеним КП «Комбінат міського господарства» договором про надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території м. Дрогобича від 05.01.2016 з Департаментом міського господарства Дрогобицької міської ради;

- укладеними договорами із споживачами м. Дрогобич: населення, бюджет, інші.

Враховуючи наведене, при здійсненні КП «Комбінат міського господарства» розрахунку вартості послуг з вивезення твердих побутових відходів для споживачів м. Дрогобича, необхідно було керуватись вимогами Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010.

Отже, матеріалами справи підтверджено та доведено, що виконавчий комітет Дрогобицької міської ради Львівської області не здійснив належного контролю при здійсненні КП «Комбінат міського господарства» розрахунків тарифів на послуги з вивезення твердих побутових відходів та своїми прийнятими Рішеннями від 15.06.2017 № 119 та від 11.06.2018 № 132 легітимізував встановлення необґрунтованих (завищених) цін (тарифів) на послуги з вивезення твердих побутових відходів, що суперечить вимогам Порядку № 1010 та є порушенням, передбаченим статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді дії органу місцевого самоврядування м. Дрогобича, що полягає у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

(29) Легітимація порушень законодавства про захист економічної конкуренції передбачає підтвердження правомірності протиправних діянь іншого державного органу або суб'єкта господарювання актом органу влади, органу місцевого самоврядування, органу адміністративно-господарського управління та контролю.

(30) Діяння, передбачені статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», не мають самостійного антиконкурентного ефекту. Однак, вони роблять більш імовірними або посилюють суспільно шкідливі наслідки тих порушень законодавства про захист економічної конкуренції, для вчинення яких вони створюють умови.

(31) Таким чином, дії виконавчого комітету Дрогобицької міської ради Львівської області щодо прийняття Рішення № 119 та Рішення № 132, якими встановлено необґрунтовані тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів для споживачів м. Дрогобича є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дії органу місцевого самоврядування м. Дрогобича, що полягає у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

(32) Отже, матеріалами справи доведено, що виконавчий комітет Дрогобицької міської ради Львівської області з прийняттям Рішення № 119 та Рішення № 132, якими встановлено необґрунтовані тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів для споживачів м. Дрогобича вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону

України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді дії органу місцевого самоврядування м. Дрогобича, що полягає у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

(33) Відповідно до листа заступника голови Департаменту міського господарства Дрогобицької міської ради від 30.03.2021 № 3-26/3117 встановлено таке:

- на підставі протоколу засідання конкурсної комісії з проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в м. Дрогобич від 08.05.2020 № б/н та наказу Департаменту міського господарства від 15.05.2020 № 29 «Про введення в дію рішення конкурсної комісії з проведення конкурсу на надання послуг з вивезення твердих побутових відходів в м. Дрогобич», з 15 травня 2020 року виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів в м. Дрогобич визначено Дочірнє підприємство «Комунальник» КП «Комбінат міського господарства» (ідентифікаційний код юридичної особи 32300117), про що укладено відповідний договір;

- у зв'язку з цим, КП «Комбінат міського господарства» (ідентифікаційний код юридичної особи 32300054) достроково припинило надавати послуги з поводження з побутовими відходами у м. Дрогобич.

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Колегія Відділення

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що дії виконавчого комітету Дрогобицької міської ради Львівської області (місцезнаходження: площа Ринок, 1, м. Дрогобич, Львівська область, 82100, ідентифікаційний код юридичної особи - 26307196) є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (прийняття Рішення від 15.06.2017 року № 119 та Рішення від 11.06.2018 № 132, якими встановлено необґрунтовані тарифи на послуги з вивезення твердих побутових відходів для споживачів м. Дрогобича), що передбачене статтею 17 та пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист

економічної конкуренції» у вигляді дії органу місцевого самоврядування м. Дрогобича, що полягає у легітимації порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Колегії

Ростислав ЛЕЩИШИН